HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

3 martie 2011 *

În cauza C-440/09,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Sąd Najwyższy (Polonia), prin decizia din 18 august 2009, primită de Curte la 11 noiembrie 2009, în procedura

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Nowym Sączu

împotriva

Stanisława Tomaszewska,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul J.-J. Kasel (raportor), președinte de cameră, domnii A. Borg Barthet și E. Levits, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: domnul B. Fülöp, administrator,

* Limba de procedură: polona.

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 17 noiembrie 2010,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Nowym Sączu, de doamnele D. Karwala-Szot și B. Rębilas, în calitate de agenți;

— pentru guvernul polonez, de doamnele J. Faldyga și A. Siwek, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de domnul V. Kreuschitz și de doamna M. Owsiany-Hornung, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 45 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind

aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară o activitate independentă și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1992/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 (JO L 392, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 8, p. 288, denumit în continuare „Regulamentul nr. 1408/71").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Nowym Sączu (Institutul pentru Securitate Socială – Casa teritorială din Nowy Sącz, denumită în continuare „Zakład Ubezpieczeń Społecznych"), pe de o parte, și doamna Tomaszewska, pe de altă parte, cu privire la luarea în considerare a perioadei de cotizare realizate de persoana interesată într-un alt stat membru, precum și la modalitățile de stabilire a perioadei minime impuse de dreptul polonez pentru dobândirea unui drept la pensie pentru limită de vârstă.

Cadrul juridic

Reglementarea Uniunii

3 În temeiul articolului 1 litera (r) din Regulamentul nr. 1408/71, expresia „perioade de asigurare" înseamnă perioadele de contribuție, perioada de angajare sau de activitate independentă definite sau recunoscute ca perioade de asigurare de legislația în temeiul căreia au fost realizate sau au fost considerate realizate, precum și toate

perioadele asimilate, dacă legislația respectivă le consideră echivalente cu perioadele de asigurare.

4 Articolul 45 din regulamentul menționat, intitulat „Luarea în considerare a perioadelor de asigurare sau de rezidență realizate în temeiul legislațiilor sub incidența cărora s-a aflat un lucrător salariat sau un lucrător care desfășoară o activitate independentă pentru dobândirea, menținerea sau redobândirea dreptului la prestații", prevede la alineatul (1):

„Dacă legislația unui stat membru condiționează dobândirea, menținerea sau redobândirea dreptului la prestații în temeiul unui regim care nu este un regim special în sensul alineatului (2) sau (3) de realizarea perioadelor de asigurare sau de rezidență, instituția competentă a respectivului stat membru ține seama, în măsura necesară, de perioadele de asigurare sau de rezidență realizate în temeiul legislației oricărui alt stat membru în cadrul unui regim general sau în cadrul unui regim special, ca lucrător salariat sau ca lucrător care desfășoară o activitate independentă. În acest scop, aceasta ia în considerare aceste perioade ca și cum ar fi fost realizate în temeiul propriei legislații."

Reglementarea națională

5 În Polonia, pensiile pentru limită de vârstă și alte pensii sunt reglementate de Legea din 17 decembrie 1998 privind pensiile pentru limită de vârstă acordate din fondul asigurărilor sociale (ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), în versiunea consolidată (Dz. U. din 2004, nr. 39, punctul 353, denumită în continuare „Legea privind pensiile pentru limită de vârstă").

6 Articolul 5 din Legea privind pensiile pentru limită de vârstă prevede:

„1. Pentru stabilirea dreptului la pensie pentru limită de vârstă sau la o altă pensie și pentru calcularea cuantumului acesteia, sunt luate în considerare, sub rezerva alineatelor 2-5:

1) perioadele de cotizare prevăzute la articolul 6;

2) perioadele necontributive prevăzute la articolul 7.

2. Pentru stabilirea dreptului la pensie pentru limită de vârstă sau la o altă pensie și pentru calcularea cuantumului acesteia, perioadele necontributive sunt luate în considerare în limita unei treimi din perioadele de cotizare atestate.

[...]”

7 Articolul 10 alineatul 1 din legea menționată prevede:

„Pentru stabilirea dreptului la pensie pentru limită de vârstă și pentru calcularea cuantumului acesteia sunt de asemenea luate în considerare ca perioade de cotizare, sub rezerva articolului 56:

[...]

3) perioadele în care o persoană cu vârsta de minim 16 ani a fost încadrată în muncă, anterior datei de 1 ianuarie 1983, în cadrul unei exploatații agricole, în cazul în care perioadele contributive și necontributive stabilite în conformitate cu articolele 5-7 sunt inferioare duratei impuse pentru obținerea unui drept la pensie pentru limită de vârstă, în măsura necesară pentru a completa această durată."

8 Articolul 29 alineatul 1 punctul 1 din Legea privind pensiile pentru limită de vârstă are următorul cuprins:

„Dintre asigurații născuți înainte de 1 ianuarie 1949 care nu au atins vârsta de pensionare prevăzută la articolul 27 punctul 1, se pot pensiona:

1) femeile care au împlinit vârsta de 55 de ani, dacă perioada contributivă și necontributivă realizată este de cel puțin 30 de ani sau de cel puțin 20 de ani dacă au fost recunoscute ca aflate în incapacitate totală de muncă."

9 Potrivit articolului 46 din această lege:

„1. În temeiul condițiilor prevăzute la articolele 29, 32, 33 și 39, beneficiază de asemenea de dreptul la pensie pentru limită de vârstă asigurații născuți în perioada cuprinsă între 31 decembrie 1948 și 1 ianuarie 1969, dacă îndeplinesc următoarele condiții:

1) nu au aderat la un fond deschis de pensii sau au făcut o cerere având ca obiect transferul către bugetul de stat, prin intermediul instituției de securitate socială, a sumelor acumulate în contul lor la un fond deschis de pensii;

2) îndeplinesc, la 31 decembrie 2008, condițiile pentru dobândirea dreptului la pensie pentru limită de vârstă prevăzute de aceste dispoziții."

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

10 Doamna Tomaszewska, născută la 1 martie 1952, a solicitat, la împlinirea vârstei de 55 de ani, să i se acorde beneficiul pensiei pentru limită de vârstă devansată.

11 Aceasta nu aderase la un fond deschis de pensii și realizase, în Polonia, cu titlu de cotizare, perioade contributive de 181 de luni, perioade necontributive de 77 de luni și 11 zile, precum și perioade de încadrare în muncă în cadrul exploatației agricole a părinților săi de 56 de luni și 25 de zile. În plus, aceasta realizase, pe teritoriul fostei Republici Socialiste Cehoslovace, perioade de cotizare contributive de 49 de luni.

12 Prin decizia din 2 august 2007, Zakład Ubezpieczeń Społecznych a respins cererea de acordare a pensiei pentru limită de vârstă formulată de doamna Tomaszewska pentru motivul că aceasta nu demonstrase realizarea perioadei minime de asigurare de 30 de ani prevăzută la articolul 29 alineatul 1 punctul 1 din Legea privind pensiile pentru limită de vârstă. Întrucât, în temeiul articolului 5 alineatul 2 din această lege, perioadele de cotizare necontributive nu pot depăși o treime din perioadele de cotizare realizate în Polonia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych a luat în calcul numai 181 de luni cu titlu de perioade de cotizare contributive și 60 de luni și 10 zile cu titlu de perioade de cotizare necontributive. Din moment ce doamna Tomaszewska nu era nici titulara

unui certificat de incapacitate totală de muncă, Zakład Ubezpieczeń Społecznych a apreciat că aceasta nu îndeplinea condițiile pentru pensionarea anticipată a femeilor.

13 Doamna Tomaszewska a formulat o acțiune împotriva acestei decizii la Sąd Okręgowy w Nowym Sączu (Tribunalul Regional din Nowy Sącz). Prin hotărârea din 7 decembrie 2007, acesta din urmă a admis în parte acțiunea formulată de doamna Tomaszewska, statuând că, începând cu data de 14 mai 2007, aceasta avea dreptul la o pensie pentru limită de vârstă calculată proporțional.

14 Prin hotărârea din 5 august 2008, Sąd Apelacyjny w Krakowie (Curtea de Apel din Cracovia) a respins apelul declarat de Zakład Ubezpieczeń Społecznych și a confirmat decizia pronunțată în primă instanță.

15 Potrivit Sąd Apelacyjny w Krakowie, cumularea perioadelor de asigurare realizate în Polonia și în străinătate permite să fie luate în considerare în integralitate perioadele de cotizare realizate în Polonia și în străinătate, în conformitate cu principiul egalității de tratament a lucrătorilor migranți. Astfel, a considera că perioadele de cotizare necontributive nu pot depăși o treime din perioadele de cotizare contributive realizate în Polonia ar conduce la apariția unei situații în care perioadele de cotizare necontributive ar fi luate în considerare într-un mod mai puțin favorabil în cazul lucrătorilor migranți decât în cazul unor persoane care dovedesc perioade de cotizare relativ lungi în Polonia.

16 Zakład Ubezpieczeń Społecznych a declarat recurs, invocând o interpretare greșită a articolului 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 și a articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului din 21 martie 1972 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 (JO L 74, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 74), în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul nr. 118/97 (denumit în continuare „Regulamentul nr. 574/72”), precum și a articolului

5 alineatul 2 din Legea privind pensiile pentru limită de vârstă. Astfel, Sąd Apelacyjny w Krakowie ar fi statuat în mod eronat că perioadele de cotizare necontributive realizate în Polonia trebuie să fie luate în considerare în măsura în care nu depășesc o treime din perioadele de cotizare atestate în Polonia și în străinătate.

17 Zakład Ubezpieczeń Społecznych apreciază că, pentru a lua în considerare diferitele perioade de asigurare, trebuie urmată ordinea prevăzută la articolul 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71. Pentru a evalua dacă perioada de asigurare realizată într-un stat membru este suficientă pentru a conferi dreptul la pensie pentru limită de vârstă, instituția competentă din acest stat membru ar trebui ca, într-o primă etapă, să aplice numai legislația respectivului stat membru și să stabilească dacă perioada de asigurare realizată în acesta din urmă poate conferi dreptul la o pensie pentru limită de vârstă plătită de instituția menționată. Dacă perioadele de asigurare astfel stabilite sunt insuficiente, ar fi necesar ca, într-o a doua etapă, să se ia în considerare perioadele de asigurare realizate în alte state membre.

18 Modul de redactare a articolului 15 din Regulamentul nr. 574/72 ar confirma această abordare. În plus, aceasta ar permite să se ia în considerare toate perioadele de asigurare realizate în străinătate, atât contributive, cât și necontributive, în măsura în care o eventuală limitare a luării în considerare a anumitor perioade de cotizare nu s-ar aplica pentru perioadele realizate în străinătate, ceea ce ar prezenta o importanță deosebită în special în ipoteza în care astfel de perioade ar fi fost realizate sub imperiul legislației unui stat membru care le-ar lua în considerare pentru a constata dobândirea prestației.

19 În schimb, potrivit Sąd Apelacyjny w Krakowie, fiecare stat membru este obligat ca, pentru a stabili dreptul la prestațiile acordate de sistemul de securitate socială în conformitate cu articolul 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71, să asimileze perioadele de asigurare realizate pe teritoriul oricărui alt stat membru al Uniunii Europene cu perioadele de asigurare realizate pe teritoriul său.

20 Constatând că poziția adoptată de Sąd Apelacyjny w Krakowie era totuși confirmată de textul articolului 46 alineatul (2) litera (a) prima teză din Regulamentul nr. 1408/71, referitor la calculul valorii teoretice a prestației, instanța de trimitere concluzionează că litigiul se rezumă la aspectul dacă limita pe care perioadele de cotizare necontributive nu o pot depăși este egală cu o treime din perioadele de cotizare atestate realizate în Polonia sau cu o treime din totalul perioadelor de asigurare realizate pe durata carierei asiguratului, inclusiv cele realizate în alte state membre.

21 În aceste condiții Sąd Najwyższy a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 45 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 1408/71] coroborat cu articolul 15 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul [nr. 574/72] trebuie interpretat în sensul că, atunci când instituția competentă a unui stat membru constată că, potrivit propriei legislații, un lucrător nu îndeplinește condiția realizării în acest stat a unei perioade de asigurare suficient de îndelungate pentru a dobândi dreptul la pensie pentru limită de vârstă, aceasta are obligația să ia în considerare perioada de asigurare realizată în alt stat membru, astfel încât să recalculeze perioada de asigurare de care depinde dobândirea dreptului prin aplicarea dispozițiilor dreptului național și prin asimilarea perioadei de asigurare realizate în alt stat membru cu o perioadă națională, sau să adauge perioada realizată în alt stat membru la perioada națională, stabilită în prealabil potrivit legislației în cauză?”

Cu privire la întrebarea preliminară

22 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că litigiul dintre Zakład Ubezpieczeń Społecznych și doamna Tomaszewska privește dobândirea dreptului la pensie pentru limită de vârstă, problemă care intră sub incidența articolului 45 alineatul (1) din Regulamentul

nr. 1408/71, întrucât regulile care privesc calculul cuantumului prestațiilor sunt prevăzute la articolul 46 și următoarele din regulamentul menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 decembrie 1993, Lepore și Scamuffa, C-45/92 și C-46/92, Rec., p. I-6497, punctul 13, precum și Hotărârea din 12 septembrie 1996, Lafuente Nieto, C-251/94, Rec., p. I-4187, punctul 49).

23 Prin întrebarea adresată, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 trebuie interpretat în sensul că, la momentul stabilirii perioadei minime de asigurare impuse de dreptul național în vederea dobândirii dreptului la pensie pentru limită de vârstă de către un lucrător migrant, instituția competentă din statul membru în cauză trebuie să ia în considerare, în scopul stabilirii limitei pe care nu o pot depăși perioadele necontributive în raport cu perioadele contributive, astfel cum este prevăzută de legislația acestui stat membru, numai perioadele contributive realizate în acest stat membru sau toate perioadele de asigurare realizate pe durata carierei lucrătorului migrant, inclusiv cele realizate în alte state membre.

24 Potrivit unei jurisprudențe constante, statele membre rămân competente să stabilească cerințele necesare pentru acordarea prestațiilor de securitate socială, chiar impunând reglementări mai stricte, cu condiția ca cerințele adoptate să nu dea naștere niciunei discriminări vădite sau disimulate între lucrătorii Uniunii (Hotărârea din 20 septembrie 1994, Drake, C-12/93, Rec., p. I-4337, punctul 27, Hotărârea din 20 februarie 1997, Martínez Losada și alții, C-88/95, C-102/95 și C-103/95, Rec., p. I-869, punctul 43, precum și Hotărârea din 20 ianuarie 2005, Salgado Alonso, C-306/03, Rec., p. I-705, punctul 27).

25 Astfel, sistemul pus în aplicare prin Regulamentul nr. 1408/71 este doar un sistem de coordonare, privind în special stabilirea reglementării sau a reglementărilor aplicabile lucrătorilor salariați și lucrătorilor care desfășoară activități independente care își exercită, în diverse circumstanțe, dreptul la liberă circulație (Hotărârea din 9 martie 2006, Piatkowski, C-493/04, Rec., p. I-2369, punctul 20, Hotărârea din 18 iulie 2006, Nikula, C-50/05, Rec., p. I-7029, punctul 20, și Hotărârea din 3 aprilie 2008, Derouin, C-103/06, Rep., p. I-1853, punctul 20).

26 Într-un astfel de sistem sunt inerente diferențe între condițiile impuse pentru constituirea perioadelor de încadrare în muncă sau de asigurare, în funcție de statul în care lucrătorul vizat și-a exercitat activitatea. Aceste condiții sunt stabilite, conform articolului 1 litera (r) din Regulamentul nr. 1408/71, exclusiv de legislația statului membru în care au fost realizate perioadele în cauză.

27 Cu toate acestea, la stabilirea respectivelor condiții, statele membre sunt obligate să respecte dreptul Uniunii și în special obiectivul urmărit de Regulamentul nr. 1408/71, precum și principiile pe care se întemeiază acesta.

28 În această privință, trebuie amintit că obiectivul Regulamentului nr. 1408/71 este de a asigura, astfel cum prevăd al doilea și al patrulea considerent, libera circulație a lucrătorilor salariați și a lucrătorilor care desfășoară activități independente în cadrul Uniunii, respectând totodată caracteristicile proprii legislațiilor naționale privind securitatea socială. În acest scop, astfel cum rezultă din al cincilea, din al șaselea și din al zecelea considerent, regulamentul reține ca principiu egalitatea de tratament a lucrătorilor, în conformitate cu diferitele legislații naționale, și urmărește să garanteze în fapt egalitatea de tratament a tuturor lucrătorilor încadrați în muncă pe teritoriul unui stat membru, precum și să nu îi dezavantajeze pe aceia dintre ei care își exercită dreptul la liberă circulație (Hotărârile Piatkowski, punctul 19, Nikula, punctul 20, și Derouin, punctul 20, citate anterior).

29 În ceea ce privește în special asigurarea pentru limită de vârstă, articolul 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 impune ca instituția competentă din statul membru a cărui legislație condiționează dobândirea dreptului la prestații de realizarea unei perioade minime de asigurare să țină seama, dacă acest lucru este necesar pentru dobândirea dreptului la prestații de către lucrătorul în cauză, de perioadele de

asigurare realizate sub imperiul legislației oricărui alt stat membru ca și cum ar fi fost realizate în temeiul propriei legislații.

30 Astfel, articolul 45 din Regulamentul nr. 1408/71 pune în aplicare principiul cumulării perioadelor de asigurare, de activitate salariată sau de rezidență, astfel cum acesta este prevăzut la articolul 42 litera (a) CE. Acesta este unul dintre principiile de bază ale coordonării, la nivelul Uniunii, a regimurilor de securitate socială ale statelor membre, prin care se urmărește să se asigure că exercitarea dreptului la liberă circulație conferit de Tratatul CE nu are ca efect privarea unui lucrător de avantajele în materie de securitate socială pe care le-ar fi putut pretinde în cazul în care și-ar fi desfășurat întreaga carieră într-un singur stat membru. O asemenea consecință ar putea în fapt să descurajeze lucrătorul Uniunii să își exercite dreptul la liberă circulație și ar constitui, prin urmare, un obstacol în calea acestei libertăți (Hotărârea din 26 octombrie 1995, Moscato, C-481/93, Rec., p. I-3525, punctul 28, și Hotărârea Salgado Alonso, citată anterior, punctul 29).

31 În consecință, statul membru are dreptul să impună o perioadă minimă de cotizare în scopul recunoașterii unui drept la o pensie prevăzută de legislația națională și să stabilească natura și limita perioadelor de asigurare care pot fi luate în considerare în acest scop, cu condiția ca, în conformitate cu articolul 45 din Regulamentul nr. 1408/71, perioadele realizate în temeiul legislației oricărui alt stat membru să fie de asemenea luate în considerare în aceleași condiții, ca și cum ar fi fost realizate în temeiul propriei legislații (a se vedea în acest sens Hotărârea Salgado Alonso, punctul 31).

32 În speță, din dosarul prezentat Curții rezultă că perioadele de cotizare contributive realizate într-un alt stat membru sunt recunoscute de Zakład Ubezpieczeń Społecznych la stabilirea perioadei necesare pentru dobândirea dreptului la pensie pentru limită de vârstă și sunt adăugate la totalul perioadelor de cotizare realizate în Polonia. Totuși, aceste perioade de cotizare contributive realizate în alt stat membru

nu sunt luate în considerare atunci când se stabilește limita de o treime pe care nu o pot depăși perioadele necontributive în raport cu perioadele contributive.

33 Or, nu s-a contestat faptul că un lucrător precum cel în cauză în acțiunea principală, care a realizat perioade de cotizare atât în Polonia, cât și în alt stat membru, se află, ca urmare a acestui fapt, într-o situație mai puțin favorabilă decât cea a lucrătorului care și-a realizat toate perioadele de cotizare în Polonia.

34 Prin urmare, astfel cum rezultă din calculul efectuat de Zakład Ubezpieczeń Społecznych, doamna Tomaszewska se poate prevala numai de o perioadă de cotizare necontributivă de 60 de luni și cumulează, așadar, o perioadă de cotizare de 346 de luni, ceea ce este insuficient pentru a putea pretinde un drept la pensie. În schimb, dacă doamna Tomaszewska și-ar fi realizat toate perioadele de cotizare în Polonia, în loc să își fi exercitat dreptul la liberă circulație și să fi realizat perioade de cotizare în alt stat membru, aceasta ar fi putut să se prevaleze de o perioadă de cotizare necontributivă de 76 de luni și ar fi cumulat astfel 362 de luni de cotizare, ceea ce corespunde perioadei minime de 30 de ani necesare pentru a putea pretinde dobândirea unui drept la pensie.

35 În aceste condiții, un mod de aplicare a dreptului național precum cel adoptat de Zakład Ubezpieczeń Społecznych în acțiunea principală, care, atunci când este necesar să se stabilească limita de o treime pe care nu pot depăși perioadele necontributive în raport cu perioadele contributive, asigură lucrătorilor Uniunii care și-au exercitat dreptul la liberă circulație un tratament mai puțin favorabil decât cel rezervat lucrătorilor care nu au utilizat acest drept, este de natură să constituie un obstacol în calea

liberei circulații a lucrătorilor și să împiedice aplicarea regulilor de cumulare prevăzute la articolul 45 din Regulamentul nr. 1408/71.

36 Astfel, din jurisprudența citată la punctul 31 din prezenta hotărâre rezultă că, desigur, dreptul polonez poate impune o perioadă minimă de cotizare în scopul recunoașterii unui drept la pensie pentru limită de vârstă și poate stabili natura și limita perioadelor de cotizare care pot fi luate în considerare, însă poate prevedea aceasta numai cu condiția ca, în conformitate cu articolul 45 din Regulamentul nr. 1408/71, perioadele de cotizare realizate într-un alt stat membru să fie luate în considerare în aceleași condiții ca și cele realizate în Polonia.

37 În consecință, perioadele contributive realizate de doamna Tomaszewska în orice alt stat membru trebuie să fie asimilate perioadelor de cotizare contributive realizate în Polonia și, prin urmare, trebuie să fie incluse în calculul pentru stabilirea limitei de o treime pe care nu o pot depăși perioadele necontributive în raport cu perioadele contributive.

38 În ceea ce privește argumentul invocat de guvernul polonez, potrivit căruia faptul de a nu lua în considerare perioadele de cotizare realizate în alte state membre în vederea stabilirii limitei de o treime pe care nu o pot depăși perioadele de cotizare necontributive în raport cu perioadele de cotizare contributive ar fi justificat de dificultăți administrative și de alte probleme de ordin practic, este suficient să se constate că articolul 39 alineatul (3) CE nu admite alte restricții în privința exercitării dreptului la liberă circulație al lucrătorilor decât cele care pot fi justificate de motive de ordine publică, de siguranță publică și de sănătate publică. Prin urmare, cu excepția acestor ipoteze expres prevăzute de tratat, niciun obstacol în calea liberei circulații a lucrătorilor nu-și poate găsi justificarea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 martie 1991,

Masgio, C-10/90, Rec., p. I-1119, punctul 24, și Hotărârea din 16 septembrie 2004, Merida, C-400/02, Rec., p. I-8471, punctul 30).

39 Având în vedere considerațiile de mai sus, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 trebuie interpretat în sensul că, la stabilirea perioadei minime de asigurare impuse de dreptul național în vederea dobândirii de către un lucrător migrant a dreptului la pensie pentru limită de vârstă, instituția competentă din statul membru în cauză trebuie să ia în considerare, în scopul calculării limitei pe care nu o pot depăși perioadele de cotizare necontributive în raport cu perioadele de cotizare contributive, astfel cum este prevăzută de legislația acestui stat membru, toate perioadele de asigurare realizate pe durata carierei lucrătorului migrant, inclusiv cele realizate în alte state membre.

Cu privire la cheltuielile de judecată

40 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Articolul 45 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară o activitate independentă și cu

familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1992/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006, trebuie interpretat în sensul că, la stabilirea perioadei minime de asigurare impuse de dreptul național în vederea dobândirii de către un lucrător migrant a dreptului la pensie pentru limită de vârstă, instituția competentă din statul membru în cauză trebuie să ia în considerare, în scopul calculării limitei pe care nu o pot depăși perioadele de cotizare necontributive în raport cu perioadele de cotizare contributive, astfel cum este prevăzută de legislația acestui stat membru, toate perioadele de asigurare realizate pe durata carierei lucrătorului migrant, inclusiv cele realizate în alte state membre.

Semnături